

Оксана Абрамчук, Людмила Горчинська

Вінницький національний технічний університет. Україна

ПОЗААУДИТОРНА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА

Oksana Abramchuk, Lyudmila Gorchinska

Examined forms and methods of extracurricular educational work

Важливе місце у навчально-виховному процесі посідає залучення студентів-іноземців до масових заходів інституту, університету. Позааудиторні виховні заходи сприяють поглибленню знань студентів-іноземців з історії та культури українського народу, його традицій, розумінню національних поглядів, переконань та почуттів, відповідної поведінки. Важливість значення масових заходів у тому, що вони охоплюють переважну більшість студентів, мають емоційний взаємовплив.

Найбільш поширені масові заходи – це відзначення державних та релігійних свят, знаменних подій у житті університету та факультету, проведення читацьких конференцій, тематичних вечорів, вечорів запитань і відповідей, тижнів з різних навчальних предметів, зустрічей з видатними людьми, конкурсів, олімпіад, фестивалів, виставок тощо.

Найбільш масовими бувають загально університетські вечори, присвячені Дню університету, Дню факультету, Дню студента, Дню міжнародної студентської солідарності, Дню науки та ін. Важливо, що такі заходи проходять в атмосфері особистої причетності до обговорюваних проблем. Студенти-іноземці разом з українськими студентами виступають організаторами й учасниками: готують виставки, демонструють фільми. Мета такої роботи – довести, що їх університет(група, курс) найкращий, викликати повагу до свого навчального закладу.

До Дня рідної мови проводяться тижні української мови, у межах яких відбуваються вікторини на краще знання української мови та літератури. Питання вікторини допомагають іноземним студентам продемонструвати знання української мови й рівень володіння культурою мовлення.

Ефективною формою виховання є читацькі конференції. Форма проведення таких заходів для студентів першого курсу наближається до бесіди, під час якої студенти висловлюють своє ставлення до творів, читають напам'ять уривки, інсценують, переглядають фільми. Старшокурсники виступають з доповідями, повідомленнями. Найбільшу зацікавленість виявляють студенти до творчих особистостей: Г. Сковороди, його філософії

серця; Т. Шевченка, його різнобічних талантів; математичної спадщини Георгія Вороного та ін.

Вечори запитань і відповідей закликають до діалогу між фахівцями й бажаними знати відповіді на хвилюючі їх проблеми. Зустрічі з лікарями, соціологами, політологами, мистецтвознавцями допомагають студентам розібратися у проблемах, пов'язаних із здоров'ям („Як подолати залежність від шкідливих звичок – куріння, пияцтва, наркоманії”). Провідні фахівці знайомлять із всесвітніми інформаційними технологіями, з новітніми світовими досягненнями у цій галузі, науковими дослідженнями, розробками наукових лабораторій навчальних закладів.

У формі літературно-музичних композицій проводяться заходи з популяризації імен видатних українців („Поезія Л.Українки”, „Наш земляк М.Коцюбинський”, „Син неба І.Сікорський” та.).

Культпоходи у театр на театральні вистави („Наталка-Полтавка”, „Запорожець за Дунаєм”, „Мазепа”, „Поминальна молитва”, „Маруся Чурай”,.), відвідування концертів в обласній філармонії („Український романс”, „ український джаз, камерний хор „Дзвін”) не лише знайомлять студентів з різними жанрами мистецтва, але й формують естетичні смаки.

Бесіда – найбільш уживаний діалогічний метод. Теми для бесід: про національних героїв, про сучасні народні традиції, про пріоритети сучасної молоді та ін.

Для надання виховній роботі емоційного характеру використовується яскравий фактичний матеріал, зустрічі з героями (ветеранами війни, праці, ученими, письменниками, поетами, художниками, громадськими діячами) Особливо, коли видатні люди є земляками студентів або викладачами і співробітниками університету. Необхідно акцентувати увагу іноземних студентів на питаннях про внесок нашої країни у світовий розвиток науки, культури, різних галузей виробництва.

Важливу роль у позааудиторній виховній роботі відіграють дискусії – як спонтанні, викликані суспільними подіями, повідомленнями ЗМІ, так і спеціально організовані, до яких ретельно готуються. Під час дискусій формується культура мислення й культура мовлення, логіка студентів, виявляються їх інтелектуальні здібності, відбуваються зміни поглядів на суспільні явища, переоцінка цінностей, а разом з тим вони замислюються над своєю життєвою, громадянською позицією.

Виставки творів образотворчого мистецтва посідають особливе місце у виховному процесі, що зумовлено їх специфікою. Зором сприйняті статичні образи живопису, графіки, скульптури, найбільш чітко фіксуються пам'яттю молоді людини, сприяють формуванню в неї почуття прекрасного, адекватного ставлення до дійсності, розвивають естетичні смаки.

„Круглі столи” зазвичай збирають молодих людей, які не обмежуються власною думкою у пошуках істини. Заздалегідь визначаються тема для обговорення та коло питань. Учасники демонструють свої знання теми й перспективи її розвитку. Обговорювані теми: ”Моральність наукових відкриттів”, „Культура особистості і культура мовлення” розглядаються у

різних аспектах: загальнолюдські і національні духовні цінності, моральні цінності сучасної молоді та ін.

Творчий потенціал студентів найбільш реалізовувався у гуртках за інтересами, провідними завданнями яких є: виховання фізично й морально здорової людини; засвоєння моральних цінностей, ідеалів, літератури, мистецтва, преси, радіо і телебачення.

Природні здібності студентів розкриваються у творчій праці, набуті навички вдосконалюються. Свідченням цьому є участь у концертах й виставках, публікації у часописах університету, міста, спортивні та концертні виступи. Така робота сприяє ознайомленню та взаємообміну культурними традиціями, звичаями, обрядами, етичними нормами, естетичними смаками українського народу і народів світу.

Пізнавальними для студентів є мандрівки історичними місцями України за маршрутами: історико-архітектурні пам'ятки м. Києва, м. Львова; ландшафтний парк „Софіївка” в м. Умань; історико-архітектурні пам'ятки багатьох національних культур у м. Кам'янець-Подільський; історико-архітектурні пам'ятки м. Вінниці.

Еколого-краєзнавча діяльність (подорожі, екологічні табори, товариства) дозволяє студентам не лише знайомитися з природою регіону, а й брати участь у заходах з озеленення приуніверситетських територій, створення куточків природи біля гуртожитків.

ВИСНОВКИ

Групові форми виховання є найбільш доступними, так як не вимагають особливих умов для їх організації і проведення, а також досить ефективними за умови кваліфікованого педагогічного керівництва. Основні вимоги до групових заходів: створення колективів, тобто людей, об'єднаних спільною метою (як студентські групи, гуртки за інтересами та ін.) і соціально значимою спільною діяльністю (товариства, команди, союзи, об'єднання), що дозволяє впливати на формування почуття взаєморозуміння, взаємодії, взаємодопомоги, відповідальності; педагогічне управління студентським колективом, яке здійснюється з урахуванням виховної мети у поєднанні з особистими інтересами студентів, їх професійною та громадянською орієнтацією.